

**Muhu valla üldplaneeringu
keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsus**

Versioon: 3

Kuupäev: 31.08.2016

Koostanud: Muhu Vallavalitsus

Sisukord

Sissejuhatus	2
1. Keskkonnamõju strateegilise hindamise objekt ja ulatus	2
2. Mõjutatava keskkonna kirjeldus	3
2.1 Looduskeskkond	3
2.2 Tehiskeskkond	6
2.3 Sotsiaalne, majanduslik ja kultuuriline keskkond	7
3. Planeeringu koostamise ja KSH osalised	8
4. Üldplaneeringu rakendamisega eeldatavalt kaasneda võiv oluline keskkonnamõju	9
5. Keskkonnamõju strateegilise hindamise ja selle tulemuste avalikustamise eeldatav ajakava	10
6. Üldplaneeringu koostamisest eeldatavalt huvitatud osapooled	10

Lisad

Lisa 1. Muhu Vallavolikogu 17.02.2016.a otsus nr 121 „Muhu valla üldplaneeringu ning keskkonnamõtjude strateegilise hindamise algatamine“

Lisa 2. Ettepanekud KSH väljatöötamise kavatsuse kohta

Sissejuhatus

Käesoleva keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) objektiks on Muhu valla üldplaneering (ÜP). Hindamise käigus selgitatakse välja, kirjeldatakse ja hinnatakse planeeringu elluviimisel tekkida võivaid mõjusid keskkonnale, samuti keskkonnakaitse tagamist ja säästva arengu printsiipide rakendamist planeeritava alal.

Keskkonnamõju on kavandatava tegevusega või strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega eeldatavalt kaasnev vahetu või kaudne mõju keskkonnale, inimese tervisele ja heaolule, kultuuripärandile või varale.

KSH on avalikkuse ja asjaomaste asutuste osalusel strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasneva olulise keskkonnamõju tuvastamiseks, alternatiivsete võimaluste väljaselgitamiseks ning ebasoodsat mõju leevendavate meetmete leidmiseks korraldatav hindamine.

KSH koostamise käigus hinnatakse planeeringu elluviimisega tõenäoliselt kaasnevat **olulist** mõju. Keskkonnamõju on keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 5 alusel oluline, kui see võib eeldatavalt ületada tegevuskoha keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara.

KSH väljatöötamise kavatsus on aluseks KSH aruande koostamisele.

1. Keskkonnamõju strateegilise hindamise objekt ja ulatus

Keskkonnamõju strateegiline hindamine koostatakse Muhu valla üldplaneeringule. Üldplaneering ja planeeringu KSH algatati 17.02.2016.a. Muhu vallavolikogu otsusega nr 121. Üldplaneering ja seega ka KSH hõlmab kogu Muhu valla territooriumi pindalaga 207,9 km² (skeem 1). Kavandatava tegevusega ei kaasne eeldatavalt riigipiiri ülest keskkonnamõju.

Hetkel kehtiv Muhu valla üldplaneering algatati Muhu Vallavolikogu 30.01.2006. a. otsusega nr 33 ja kehtestati 17.04.2008. a. määrusega nr 29. Muhu Vallavolikogu 16.04.2014.a. otsusega nr 30 „Kehtestatud üldplaneeringu ülevaatamine“ jõuti järeldusele, et üldplaneering ei ole enam ajakohane ja tehti ettepanek algatada uue üldplaneeringu koostamine. Uue üldplaneeringu koostamise eesmärk on ehitusõiguse ja maakasutuse üldiste põhimõtete kaasajastamine kogu Muhu valla territooriumil ning muude planeerimisseaduse § 75 sätestatud eesmärkide täitmine.

Muhu valla ruumilise arengu põhisuunad ei ole muutunud ning uue üldplaneeringu koostamisel lähtutakse üldjoontes samadest üldpõhimõtetest, mis varasemagi puhul. Küll aga vajab planeering muutmist ja täiendamist, et suunata paremini valla arengut vastavalt sätestatud eesmärkidele. Üldplaneeringu rakendamisel on selgunud, et peamiselt ehitusvaldkonnas sätestatud piirangud on kohati liiga jäigad ning ei võimalda edukalt eesmärke täita. Samuti vajavad ülevaatamist mitmed praktika käigus välja tulnud kitsaskohad.

Skeem 1. Muhu valla üldplaneeringuala

Mõjutatava keskkonna kirjeldus

Muhu vald hõlmab Muhu saare ning seda ümbritsevad laiud, millest suurimad on Võilaid, Suurlaid, Kesselaid ja Viirelaid. Muhumaa on Saaremaaga püsiühenduses Väikese väina tammi kaudu, mandrist eraldab saart keskmiselt seitsme kilomeetri laiune Suur väin.

Saart läbib mandri ja Saaremaa vaheline autoliiklus. Aastas ületab Suurt väina üle 600 000 reisija ja ligikaudu 220 000 sõidukit.

2.1 Looduskeskkond

Muhu on tasandikulise pinnamoega suhteliselt madal (maksimaalne kõrgus merepinnast 21,5 m) paeluspõhjaline kõrgendik. Muhumaa asub tervikuna Siluri ladestu avamusalal. Pinnakate paekivi peal on Muhus enamasti väga õhuke, harva üle 5 m paksune. Mullad on keskmise viljakusega. Kriitiliseks teguriks maaviljelusele on põuakartlikkus, kuna mullad on õhukesed ja väikese veehoidmisvõimega, aga sademeid on Muhus kevadsuvisel ajal vähe.

Muhu rannajoon on suhteliselt vähe liigestatud, vaid madalal lõunarannikul vahelduvad poolsaared ja lahed.

Saare väikese pindala ja tasandikulise pinnamoe tõttu on siseveekogusid vähe. Soonda ja Lõetsa jõgi on juba ligi sajand tagasi õgvendatud kuivendussüsteemi peakraavideks. Tänapäevaks pole säilinud ühtegi suuremat looduslikku järve või jõge. Muhumaad ümbritsev Väinameri ja Liivi laht on madalad. Sügavam vagumus on piki Suurt väina, mille sügavaim osa asub Muhu ja Kesselaiu vahel (üle 20 m). Meri on varasematel aegadel olnud küllalt kalarikas, kuid praegu on mitmete väärtuslike kalaliikide (koha, siig jt) varude olukord halb.

Kuna Muhu on põliselt tihedalt asustatud saar, on taimkate, loomastik ja maastike ilme kujunenud inimtegevuse olulise mõju all. Algeline maaviljelus ja kariloomade pidamine muutsid eelkõige taimkatet, eriti pidurdasid metsastumist. Saarele olid sajandite vältel

iseloomulikuks avatud maastikud. Põldude kõrval domineerisid perioodiliselt karjatatavad ja/või niidetavad poollooduslikud taimkatteüksused – loopealsed, puis- ja rannaniidud, mis püsisid oluliste muutusteta 20. sajandi keskpaigani. Metsi oli Muhus väga vähe.

Tänapäevani kestvad suured muutused Muhu looduses ja maastikes on seotud sotsiaalmajanduslike arengutega, mis algasid 20. sajandi keskpaigas. Mehhaniseeritud sotsialistlike suurmajapidamiste domineerimine põllumajanduses vähendas järk-järgult pärandkoosluste põllumajanduslikku kasutust. Puisniidud ja loopealsed hakkasid metsa kasvama. Lisaks laienesid metsaalad männi külvamise ja istutamise tulemusel. Karjamaadena enam mitte kasutatavate rannaniitude taimkatte liigiline koosseis on muutunud, suureneb roostike pindala.

Muhus on olulisimad poollooduslikud kooslused rannaniidud, loopealsed ja puisniidud. Muhu vallas on Keskkonnaameti andmetel keskkonnaregistrisse kantud poollooduslikke koosluseid 3053 ha. Kõige rohkem on loopealseid 1455 ha, sellele järgnevad rannaniidud 851 hektariga, kadastikud 211 ha ja soostunud niidud 160 ha. Esindatud on ka puiskarjamaad 106 hektariga ja puisniidud 35 hektariga. 2015.a. olid niitmise ja karjatamise teel hooldatavad neist 855 ha ja taastati 182 ha uusi alasid. Lisaks taastati LIFE loopealsete projekti raames 2015. aastal Muhus 53 hektarit ja 2016. aastal on taastatud 154 hektarit loopealseid.

Eeskätt on Muhu inimeste teadvuses aga muutunud hinnatud puhke- ja elukeskkonnaks. Tänapäeval on Muhu peamine loodusvara siinsed maastikud – nii külamiljööd kui rannad ja poollooduslikud maastikud, kus loodus ja ajalooline pärand on ühte põimunud, omades esteetilist, kultuuriajaloolist, ökoloogilist kui ka identiteediväärtust. Eriti kõrge maastikuväärtusega alasid on Eestis hakatud eristama nn väärtuslike maastikena. Vastavalt Saare maakonna teemaplaneeringule on Asustust ja maakasutust suunavate keskkonnatingimuste (2007) mõistes Muhu väärtuslikud maastikud Põhja-Muhu, Võiküla, Pädaste, Mäla, Suuremõisa-Liiva ja Koguva-Nautse, kokku 11980 hektarit. Väärtuslikud maastikud hõlmavad üle poole valla territooriumist. Lisaks on Muhu valla üldplaneeringu järgi miljööväärtuslikeks 14 küla ehk kolmandik kõigist küladest. Öeldut arvesse võttes on Muhu valla üheks oluliseks väljakutseks maastiku- ja miljööväärtuse säilitamine.

Muhu peamine maavara on olnud aluspõhjas leiduv dolokivi. Tänapäeval on olulised vaid tehnoloogilise dolokivi kaks leiukohta: üleriigilise tähtsusega Hellamaa maardla ja kohaliku tähtsusega Koguva maardla. Muhu vald ei näe ette Hellamaa maardla kasutuselevõttu. Koguva maardla dolokivi sobib ehituskillustiku tootmiseks. Aktiivne tarbevaru on 283000 m³. Koguva maardla on peamine perspektiivne materjali tootmise koht Muhu teede hooldamiseks.

Muhu keskkonnakaitseliseks põhiküsimuseks on põhjavee kaitse. Kuna pinnakate on õhuke, on põhjavesi laialdastel aladel reostuse eest kaitsmata või nõrgalt kaitstud ning reoained uhatakse sademeriiklil või lumesulamisperioodil põhjavette. Madalate salv- ja puurkaevude vee, mis varustavad veega enamikku saare majapidamisi, kvaliteet sõltub täielikult pinnasesse imbuva vee kvaliteedist. Joogivee seisund on täna rahuldav eelkõige Muhu hõreda asustuse tõttu, sest vanemate elamute heitveekäitlus on eeldatavasti suures osas puudulik ja reostab paljudel juhtudel ilmselt lokaalselt põhjavett, kuid väheste reostuskogustega tuleb loodus toime.

Koguva dolokivikarjääri tegevuse taastamisel, on vaja seal tagada põhjavee kaitse nõuete range järgimine, kuna tegu on ümbruskonnas asuvate Koguva ja Igaküla põhjavee toitumisalaga.

Teiseks märkimisväärseks keskkonnaprobleemiks on Muhu ja Saaremaa vahel oleva Väikese väina seisund. Üle 100 aasta tagasi rajatud Väina tamm on tekitanud kaks eraldi madalat

lahte. Tammi tõttu on soodustatud mereala eutrofeerumine ja roostumine ning halvenenud on kalade kudetingimused.

4283 ha ehk umbes 1/5 Muhu valla pindalast on looduskaitse all (kaisealad, hoiualad, püsielupaigad, kaitstavad looduse üksikobjektid ja kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstavad loodusobjektid). 77.8% (3332 ha) kaitstavatest aladest moodustavad hoiualad.

Muhu valla kaitstavad loodusobjektid

Kaitsealuse objekti nimi	Objekti tüüp	pindala (ha)
Aljava käpaliste püsielupaik	püsielupaik	34,1
Aljava merikotka püsielupaik	püsielupaik	9,3
Kapi käpaliste püsielupaik	püsielupaik	10,4
Kesselaiu maastikukaitseala	maastikukaitseala	176,5
Lalli merikotka püsielupaik	püsielupaik	12,5
Liiva park	kaitsealune park	2,6
Lõetsa jõe äärne puisniit	kohaliku omavalitsuse kaitstav objekt	2,8
Lõpemere merikotka püsielupaik	püsielupaik	12,6
Lõpemere merikotka püsielupaik	püsielupaik	12,5
Madise hoiuala	hoiuala	5
Musta männi puistu	kaitsealune puistu	1,4
Nõmmküla hoiuala	hoiuala	136,5
Oina hoiuala	hoiuala	100,1
Oina käpaliste püsielupaik	püsielupaik	52,7
Paeranna merikotka püsielupaik	püsielupaik	21,6
Peedu pangad ja nende lähiümbrus	kohaliku omavalitsuse kaitstav objekt	13,2
Presidendi allée	kohaliku omavalitsuse kaitstav objekt	18,2
Punniranna käpaliste püsielupaik	püsielupaik	2
Pädaste park	kaitsealune park	14
Raagi määnd	kaitstav looduse üksikobjekt	0,8
Rannaniidi hoiuala	hoiuala	300
Rannaniidi pankade maastikukaitseala	maastikukaitseala	97,7
Ranna-Põitse hoiuala	hoiuala	227,9
Suuremõisa kuld-soverbielli püsielupaik	püsielupaik	1,7
Suuremõisa lahe maastikukaitseala	maastikukaitseala	349,6
Tupenurme pank	uuendamata kaitsekorraga kaitseala	10
Või merikotka püsielupaik	püsielupaik	76,6
Võiküla merikotka püsielupaik	püsielupaik	11,2
Võilau hoiuala	hoiuala	513,7
Võlla rändrahn	kaitstav looduse üksikobjekt	0,8
Väikese väina hoiuala	hoiuala	1557,5
Väinamere hoiuala (Saare)	hoiuala	500,3
Üügu maastikukaitseala	maastikukaitseala	9,6

2.2 Tehiskoskkond

Muhu tehniliste infrastruktuuride hulka kuuluvad teed, sadamad, joogi- ja reovee ning kaugküttesüsteemid, elektri- ja sidevõrgud, maaparandussüsteemid ja tuletõrje veevõtukohad.

Muhu vallas on 2013. a alguse seisuga 80,4 km riigimaanteid, nendest tolmuva kattega 62,5 km. Teestiku peateljeks on valda läbiv Risti-Virtsu-Kuivastu-Kuressaare põhimaantee. Kohalikke teid (valla teed ja avalikult kasutatavad erateed) on 140,4 km. Kohalikud teed on enamjaolt kruusakattega.

Läbi aegade on Muhus olnud vähemalt 50 sadamat ja randumiskohta (lautrikohta). Iseseisvuse taastamise ajaks toimisid aga vaid Kuivastu parvlaevasadam ja kalurikolhoosi rajatud sadamad kalalaevade ja -paatide randumiseks ja hoidmiseks Seaninal, Võrkaijal, Kallastel, Lallil, Lõunarannas ja Koguvas. Viimastel aastatel on panustatud sadamate rekonstrueerimisele ja taastamisele.

Saare maakonna elektrivarustus toimub Suure väina põhja paigaldatud 35 kV kaabel-ülekanaliinidega, mis tulevad maale Tusti 110 kV alajaama ja 110 kV ülekanaliiniga, mis tuleb maale võiküla 110 kV alajaama. Aastaks 2020 on AS Eleringil kavas paigaldada uus 110 kV merekaabel Rõuste-Tusti trassil. Saart läbib 110 kV kõrgepinge õhuliin. Elering paigaldab Väikese väina tammil kulgeva tervet Saaremaad ja Hiiumaad toitva õhuliini kõrvale dubleeriva merekaabli.

Muhu vallas on kolm piirkonna alajaama: Tusti 110/35/10, Võiküla 110/35/10 ja Muhu 110/10. Tulevikus võib jääda kaks piirkonna alajaama.

2016.a. seisuga on Muhu valla territooriumil üks mikrotootja 10kW päikesejaam ja on sõlmitud leping 149,7 kW päikesejaama rajamiseks.

Muhu vallas on olnud tugev surve tuuleparkide rajamiseks. Elektriülikute tegelikud rajamisvõimalused on olnud väga ahtad tehnoloogiliste võrkuühendamise võimaluste piiratuse tõttu. Viimastel aastatel on tuuleparkide arendusvõimalused Muhus veelgi ahenenud. On tekkinud tugev vastuseis tuuleparkidele kohalike elanike, suvila- ja elamupiirkondade arendamisest huvitatud isikute ja erinevate valla kultuuri- ja turismikeskkonda esindavate organisatsioonide poolt. Põhiprobleemiks on suuremastaabiliste tuulikutega kaasnev milijöö-, valguse- ja helireostuse oht. Täiendavad piirangud tuulikute kõrgusele ja asukohale seab aga Levalõpme külasse paigaldatud õhuseireradar.

Muhu vald osaleb projektis EstWin, mille abil on planeeritud katta kogu saar ülikiire andmesideühendusega optilise kaabli kaudu

Muhu saare talude veevarustus põhineb peamiselt madalatel, kuni 20 m sügavustel salv- ja puurkaevudel. Joogivee kvaliteet vastab valdavalt normidele. Samas on maapinnalähedane põhjavesi nõrgalt kaitstud. Seoses põhjavee kaitse nõuete rakendamisega uute elamute rajamisel ja olemasolevate elamute rekonstrueerimisel kasvab järjest heitvee kogumiskaevude ja septikute arv ja vastavalt nõudlus nende tühjendamise teenuse järele. Täna ei suuda Liiva puhastusseadmega seotud purgla aga kogu nõudlust rahuldada ja osa reoveest tuleb viia paakautoga Orissaarde. Orissaare puhasti on samuti oma jõudluse piiril ning suvisel hooajal võib tekkida olukord, kus reovett ei ole võimalik ära anda.

Ühisveevärk ja kanalisatsioon Muhu neljas suuremas külas - Liival, Piiril, Hellamaal ja Linnusel on rekonstrueeritud või välja ehitatud aastail 2004-2010 ja heas korras.

Ainus kaugkütte katlamaja Muhus koos soojusvõrkudega asub Liival. Katlamaja haldab Muhu valla Kommunaalamet ja see jagab soojust valla sotsiaalobjektidele ja Liiva korterelamutele. Põhikütusena kasutatakse Muhust varutavat hakkpuitu. Nii katlamaja kui kaugküttevõrk on

täielikult rekonstrueeritud, sh suitsugaaside puhastamiseks on paigaldatud multitsüklonid. Kõetavate hoonete soojapidavust on järk-järgult parandatud.

Jäätmekäitlus on Muhu vallas nõuetekohaselt korraldatud. Majapidamised ja ettevõtted on sõlminud jäätmeveolepingud. Mitmetesse küladesse on paigutatud taaskasutatavate jäätmete kogumise konteinerid. Sorditud jäätmeid on võimalik ära anda Maasi jäätmejaama.

1960-1980-ndatel aastatel rajati Muhusse terve rida maaparandussüsteeme kasutades eelvooludeks Lõetsa peakraavi ja Soonda oja. Maaparandussüsteemide puhul on valdavalt tegu põllumajandusmaa kuivendamiseks ehitatud drenaažiga. Kuivendussüsteemide olukord ei ole mitmes piirkonnas enam rahuldav ning probleemid laienevad ka teede olukorrale.

Tuletõrje veevõtukohtade võrgustik Muhu saarel ei vasta nõuetele.

2.3 Sotsiaalne, majanduslik ja kultuuriline keskkond

Muhu rahvaarvu muutumise pikaajaliseks valdavaks tendentsiks on alates 20. sajandi teisest veerandist olnud kahanemine. Saare suurim rahvaarv – ligi 6000 elanikku – fikseeriti I maailmasõja algul. Edasi on järgnevad rahvaloendused näidanud elanikkonna jätkuvat kahanemist. 2016.a. 1. jaanuari seisuga oli Muhu valla rahvastiku arv 1867, neist 984 meest ja 883 naist. Muhu rahvastikku iseloomustab üldiselt suur järjepidevus – umbes kolmveerand neist on sünnilt muhulased või muhulaste järeltulijad.

2012. aastal oli Muhu vallas tööealisi elanikke 1043 (vanuses 15-64). Täiskoormusega töötas 60,9% ja osalise koormusega 11,5%. Muhu suurim tööandja koos allasutustega on kohalik omavalitsus. Suurima käibega ettevõtted on põllumajanduses, ehituses, puidutööstuses ja hotellinduses. Põhitegevusala järgi on Muhu ettevõtjad küllalt mitmekesised.

Ettevõtlusstruktuuri nõrgaks küljeks on tehnoloogiliselt keerukama ja/või suuremat lisaväärtust tootva ettevõtluse puudumine. Sobivate hoonete puudumine pidurdab väiketööstuse arengut. Muhu sekundaarsektori tugevuseks on selle jätkuv seos kohalike töötraditsioonide ja oskusteabega. Uute väiketööstuste ootuses on aga ettevalmistatud Muhu valla poolt erinevad arendusalad.

Loomapidamise olukord endiselt pidevas muutumises. Piimakarjade kasvatamine ei ole Muhus stabiilne, mistõttu on keeruline tagada taristute korrashoid ja spetsialistide valmidus. Siiski suureneb lihavesi arvukus ja palju huvilisi leiab lambakasvatases. Väiksemad loomakarjad on suunatud karjamaade korrashoiuks.

Kalapüügist saadud toodangu realiseerimiseks on vajalik tagada kvaliteetne sadamate infrastruktuur ja tehnovõrk. Kalandust pärsib nii kalavarude vilets seis kui amortiseerunud varustus.

Muhu vallas leidub vähe kõrgekvaliteedilist tarbepuitu ja puuduvad ka pikaajalised projektid eraldi noorendike rajamiseks. Metsaveo logistikat on parandanud Kuivastu sadamataristu. Muhu valla jaoks on peamiseks probleemiks metsavedudega tekitatud kahju kohalikele teedele.

Muhu saart läbiv transiitkoridor, aktiivne turism ja suvitajate arvukus hoiab Muhus ülal suurt teenindussektorit. Turismi üheks tõmbekeskuseks on Muhu saar koos seda ümbritsevate väikesaartega. Turismile tuginevad Muhus eelkõige toitlustuse ja majutuse pakkujad. Talvekuudel ei pakuta külalistele aktiivseid tegevusi ning majutuskohtade arv on piiratud.

Muhu vallas on 52 küla. Tihedale külaasustusele vaatamata ei ole Muhus ajalooliselt välja kujunenud tugevat kihelkonnakeskust (väikelinna või alevit). Tänapäevaks on saare tõmbekeskuseks kujunenud Liiva küla, kus asuvad vallamaja, hooldekeskus, põhikool,

lasteaaed, noortekeskus, spordihall, raamatukogu, perearstikeskus, apteek ja teenindustevõtted. Muhu vallas on tagatud elanikele põhiteenused.

Sajanditepikkune saareline isolatsioon, kogukonna järjepidevus ja ääremaaline asend on tinginud selgete eripärade väljakujunemise traditsioonilises rahvakultuuris ja nende suhteliselt hea säilimise. Ühtlasi on see kujundanud enda selge eristamise nii Saaremaast kui mandri-Eestist, mistõttu võib Muhu identiteeti pidada võrdlemisi tugevaks. Identiteeti kandev väärtus on ka looduskaunitel kohtadel ja ajaloomälestistel, mida Muhus on mitmeid. Muhu rahvarõiva, puidutöö ja toiduvalmistamise traditsioonidel on suur tähtsus identiteedi kujundamisel.

2. Planeeringu koostamise ja KSH osalised

Planeeringu koostamise ja KSH osalised on loetletud alljärgnevas tabelis.

osalised	asutus	kontaktsik	kontaktandmed
ÜP ja KSH koostamise algataja, ÜP kehtestaja	Muhu vallavolikogu	Ain Saaremäel	e-post: vald@muhu.ee tel: 4530672 Muhu vald, Liiva küla
ÜP ja KSH koostamise korraldaja	Muhu vallavalitsus	Pille Tamm	e-post: maa@muhu.ee tel: 4530680 Muhu vald, Liiva küla
ÜP koostaja	Hetkel teadmata		e-post: tel:
KSH aruande koostaja	Skepast&Puhkim OÜ	Veronika Verš	e-post: veronika.vers@skpk.ee tel: 54 545 252

ÜP ja KSH algatamise korraldustega ning planeeringu koostamise käigu ja dokumentidega on võimalik tutvuda Muhu Vallavalitsuse veebilehel www.muhi.ee. Täiendavat teavet ÜP ja KSH koostamise korraldamise kohta saab Muhu Vallavalitsusest (Liiva küla, Muhu vald), kontaktsik on maa- ja planeeringunõunik Pille Tamm; tel: 4530680, e-post: maa@muhi.ee.

3. Üldplaneeringu rakendamisega eeldatavalt kaasneda võiv oluline keskkonnamõju

KSH eesmärk on arvestada keskkonnakaalutlusi planeeringu koostamisel ning kehtestamisel, tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse ning edendada säästvat arengut.

KSH käigus hinnatakse üldplaneeringust tulenevaid strateegilisi keskkonnamõjusid keskkonnakomponentide lõikes:

1. Looduskeskkond:
 - 1.1. Rohevõrgustik ja selle toimimine;
 - 1.2. Kaitstavad loodusobjektid (sh Natura 2000 võrgustiku alad);

- 1.3. Ranna kaitse eesmärgid (Üleujutusosalad ning ranna- ja kalda ehituskeeluvööndid ning nende muutmine);
- 1.4. Väärtuslikud maastikud;
- 1.5. Mereala (sh objektide, mille teenindamiseks või toimimise tagamiseks on vaja muuta rannajoont, teha süvendus- või kaadamistööid mere põhjas või paigaldada tahkeid aineid mere põhja, mõju)
- 1.6. Kliimamuutusest tulenevad võimalikud mõjud
2. Tehiskeskkond
 - 2.1. Tehniline taristu, sh veevarustus ja kanalisatsioon;
 - 2.2. Maakasutus (erinevate juhtotstarvetega alade paiknemine ja vastastikused mõjud);
 - 2.3. Liikluskorraldus, sh kergliiklus ja planeeringuala läbivad maanteed ning kavandavate tegevuste mõju teede ning liiklusohutusele;
 - 2.4. Taastuvenergeetika (sh mõju mõju riigikaitsele objektidele)
3. Sotsiaalne, majanduslik ja kultuuriline keskkond:
 - 3.1. Inimese tervis (lähtudes joogivee ja välisõhu, sh müra, tolm, seisundist);
 - 3.2. Sotsiaalne infrastruktuur (sh puhke- ja virgestusalad)
 - 3.3. Ettevõtlus
 - 3.4. Väärtuslikud põllumajandusmaad ning nende säilimine;
 - 3.5. Piirkonna identiteet ja kultuuripärand;
 - 3.6. Miljööväärtuslikud alad ning väärtuslikud maastikud ja vaated
 - 3.7. Ajaloo- ja kultuurimälestised (sh pärandkultuuriobjektid ja looduslikud pühapaigad)

Hindamisel lähtutakse Eestis ja Euroopa Liidus kehtivate asjakohaste õigusaktide nõuetest. Mõjude olulisuse tuvastamisel lähtutakse eelkõige õigusaktides määratud normidest. Peamised menetlust suunavad õigusaktid on keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus ning planeerimisseadus.

KSH koostamisel lähtutakse andmebaasides (EELIS, Maa-ameti Geoportaal jt) koondatud infost ning kasutatakse alal eelnevalt teostatud uuringute (sh, riiklike ja maakondlike sektorarengukavade ja muude allikate) materjale. Töö teostamisel võetakse arvesse avalikkuse ettepanekuid ning tuuakse välja nendega arvestamise või mitteamestamise põhjendused.

Mõjude hindamine teostatakse üldplaneeringu täpsusastmes ja keskendutakse teemadele, mille osas toimuvad muutused võrreldes hetkel kehtiva üldplaneeringuga ning mida saab üldplaneeringuga reguleerida. Objektipõhist hindamist KSH käigus ei teostata. Samuti ei teostata suuremahulisi välitöid, täiendavaid elustiku inventuure või keskkonnauuringuid.

Mõju hindamisel Natura 2000 võrgustiku aladele juhendatakse Keskkonnaameti ja Keskkonnaministeeriumi poolt tellitud juhendmaterjalist "Juhised Natura hindamise läbiviimiseks loodusdirektiivi artikli 6 lõike 3 rakendamisel Eestis".

KSH raames hinnatakse võimalikku mõju Natura 2000 võrgustiku aladele esmalt läbi eelhindamise protsessi. Juhul, kui on ilmne, et üldplaneeringuga kavandatakse olulist keskkonnamõju avaldavat tegevust ja tegevuse üksikasjad on teada, viiakse läbi ka asjakohane hindamine. Asjakohane hindamine eeldab, et kavandatu kohta on oluliselt rohkem informatsiooni kui vaid juhtotstarbekohased maakasutuspõhimõtted ja -tingimused.

4. Keskkonnamõju strateegilise hindamise ja selle tulemuste avalikustamise eeldatav ajakava

KSH ja selle tulemuste avalikustamise ning üldplaneeringu koostamise ajakava on esitatud alljärgnevas tabelis.

Üldplaneeringu ja KSH etapp	aeg
Üldplaneeringu ja KSH algatamine	17. veebruar 2016
KSH väljatöötamise kavatsuse koostamine	veebruar - märts 2016
Üldplaneeringu lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse kohta ettepanekute küsimine	aprill 2016
Laekunud ettepanekute läbiarutamine ning KSH väljatöötamise kavatsuse täiendamine	mai 2016
Üldplaneeringu lähtesisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse avalikustamine valla veebilehel	Juuli 2016
Üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu koostamine	juuli 2016 -
Üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu avalik väljapanek	detsember 2016
Üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu	jaanuar 2017
Üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks	märts - mai 2017
Üldplaneeringu ja KSH aruande vastuvõtmine	juuli 2017
Üldplaneeringu avalik väljapanek	Juuli-august 2017
Üldplaneeringu avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu	september 2017
Üldplaneeringu esitamine heakskiitmiseks maavanemale	detsember 2017
Üldplaneeringu kehtestamine	mai 2018

KSH väljatöötamise kavatsuse koostamise hetkel ei ole keskkonnamõju strateegilise hindamise ja planeeringu koostamise protsessi ajalist kulgemist võimalik täpsemalt paika panna, mistõttu on esitatud ajakava esialgselt eeldatav ning võib muutuda.

5. Üldplaneeringu koostamisest eeldatavalt huvitatud osapooled

Isikud ja asutused, keda ÜP alusel kavandatav tegevus võib mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi selle vastu on esialgsel andmetel (KSH väljatöötamise kavatsuse koostamise ajal) esitatud alljärgnevas tabelis.

Isik või asutus	Mõju ja/või huvi	Teavitamise viis
Muhu vallavalitusus ja volikogu	Kohaliku arengu edendaja ja tasakaalustatud avalike huvide kaitsja	Osaleb protsessis ühe KSH osapoolena ning on kursis KSH läbiviimisega.

Keskonnaameti Hiiu-Lääne-Saare regioon	Keskonnakaitse kõrge taseme tagamine	Teavitatakse elektrooniliselt
Saare Maavalitsus	Maakonna tasakaalustatud arenu suunaja	Teavitatakse elektrooniliselt
Naaberomavalitsused	Naaberomavalitsuste huvide kaitse ja arendamine	Teavitatakse elektrooniliselt
Maa-amet	Riigi omandis oleva maa valitseja. Huvi riigimaade ja maardlate alade planeerimise vastu.	Teavitatakse elektrooniliselt
Maanteeamet	Teehoiu korraldamine ja tingimuste loomine ohutuks liiklemiseks riigimaanteedel. Püsiühenduse trasside tagamine	Teavitatakse elektrooniliselt
Muinsuskaitseamet	Muinsuskaitsetöö korraldamine, riikliku järelevalve teostamine mälestiste ja muinsuskaitsealade üle	Teavitatakse elektrooniliselt
Põllumajandusamet	Maaparandusalase tegevuse koordineerija, väärtuslike põllumajandusmaade kaitse tagamine	Teavitatakse elektrooniliselt
Valitsusvälised keskkonnaorganisatsioonid ja kodanikuühendused (Eesti keskkonnaühenduste koda)	Avaliku huvi esindaja keskkonnavaldkonnas	Teavitatakse elektrooniliselt
Võrguettevõtjad	Teenuse pakkumine ja teenusega seotud taristu rajamine	Teavitatakse elektrooniliselt
Muhu valla elanikud	Eeldatava mõjupiirkonna elanikud	Teavitatakse ajalehtedes Meie maa ja Muhulane, Muhu valla veebilehel ning Ametlikes Teadaannetes.
Muhu valla ettevõtted	Eeldatava mõjupiirkonna ettevõtted	
Laiem avalikkus	Erinev võimalik huvi	

KSH käigus asjaolude selgumisel võib mõjutatavate ja/või huvitatud isikute ja asutuste nimekiri täieneda.

Üldplaneeringu koostamisel lähtutakse Vabariigi Valitsuse 17.12.2015 määrusega nr 133 sätestatud planeeringute koostamise koostöö tegemise korrast ja planeeringute kooskõlastamise alustest. Asutused, kellega tehakse koostööd ja kooskõlastatakse planeering on loetletud nimetatud määruse §-s 3. Lisaks eelpoolnimetatutele tehakse koostööd ka Kaitseliiduga.